

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

(повна назва освітньої програми)

третьої (освітньо-науковий)

(рівень вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	26 Цивільна безпека
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	263 Цивільна безпека
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	
КВАЛІФІКАЦІЯ	Доктор філософії з цивільної безпеки

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Львівського державного університету
безпеки життєдіяльності

Голова Вченої ради

 Мирослав КОВАЛЬ
(протокол № 9 від «25» 05 2022 р.)

Освітньо-наукова програма
вводиться в дію

з «26» 08 2022 р.

(наказ № 4 від «26» 05 2022 р.)

Львів 2022

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма (далі – ОП) розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії, галузь знань 26 Цивільна безпека, спеціальність 263 Цивільна безпека, затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.12.2021 р. № 1438.

РОЗРОБЛЕНО проектною групою спеціальності 263 Цивільна безпека Львівського державного університету безпеки життєдіяльності у складі:

Керівник робочої групи
(гарант освітньої програми)

КАРАБИН
Василь Васильович

професор кафедри цивільного захисту та комп'ютерного моделювання екогеофізичних процесів, доктор технічних наук, доцент;

Члени робочої групи:

ЯКОВЧУК
Роман Святославович

начальник кафедри цивільного захисту та комп'ютерного моделювання екогеофізичних процесів, доктор технічних наук, доцент

СТАРОДУБ
Юрій Петрович

професор відділу науково-дослідної діяльності, доктор фізико-математичних наук, професор;

ГАВРИСЬ
Андрій Петрович

старший викладач кафедри цивільного захисту та комп'ютерного моделювання екогеофізичних процесів, кандидат технічних наук, доцент.

До розроблення програми залучено зовнішніх стейкхолдерів:

БАЗІВ Іван Миколайович	начальник управління організації заходів цивільного захисту Головного управління ДСНС України у Львівській області;
РОГУЛЯ Андрій Олексійович	начальник навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Львівської області;
ІВАНІЦЬКИЙ Віктор Марцінович	начальник управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення міста Львова;
ПОРТУСЬ Володимир Володимирович	заступник начальника відділу заходів цивільного захисту ГУ ДСНУ України у Волинській області;
ПАВЛОВ Сергій Сергійович	начальник навчально-методичного відділу Інституту державного управління та наукових досліджень у сфері цивільного захисту, кандидат наук з державного управління.
ТАТАРИНОВ Іван Миколайович	начальник циклу організації служби та цивільного захисту вищого професійного училища Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
Рецензенти:	
НАГУРСЬКИЙ Олег Антонович	завідувач кафедри цивільної безпеки НУ «Львівська політехніка», доктор технічних наук, професор;
ШВИДЕНКО Андрій Валерійович	начальник кафедри організації заходів цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент;
ГУЦАЛ Ярослав Романович	заступник начальника управління - начальник відділу інженерно-технічних заходів та оповіщення Головного управління ДСНС України у Львівській області.

Відгуки представників професійних асоціацій / роботодавців:

Перегляд освітньо-професійної програми відбувається за результатами її моніторингу, але не рідше ніж один раз на 2 роки.

Актуалізовано:

Дата перегляду ОП / внесення змін до ОП			
Підпис			
Прізвище, ініціали гаранта			

I. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1 – Загальна інформація		
1	Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Львівський державний університет безпеки життєдіяльності Навчально-науковий інститут цивільного захисту Кафедра цивільного захисту та комп'ютерного моделювання екогеофізичних процесів
2	Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: доктор філософії Спеціальність: 263 – Цивільна безпека Освітня кваліфікація: Доктор філософії з цивільної безпеки
3	Офіційна назва освітньої програми	Цивільний захист
4	Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, 48 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
5	Наявність акредитації	Термін подання програми на акредитацію – 2026 рік
6	Рівень програми	НРК України – 8 рівень; FQ-EHEA – третій цикл; EQF-LLL – 8 рівень.
7	Передумови	Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Львівського державного університету безпеки життєдіяльності». До вступу приймаються працівники та службовці органів управління і підрозділів ДСНС України (у тому числі, з неатестованого складу), а також працівники інших міністерств і відомств, підприємств, установ та організацій, інші громадяни України, які мають повну вищу освіту та кваліфікацію "спеціаліст" або "магістр".
8	Мова викладання	Українська
9	Термін дії освітньої програми	До повного завершення періоду навчання або наступного оновлення програми
10	Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://ldubgd.edu.ua/content/osvitno-naukovi-programi

2 – Мета освітньої програми

Підготовка кадрів вищої кваліфікації для проведення викладацької та науково-дослідної діяльності в галузі цивільної безпеки. Розвиток теоретичних знань та практичних умінь і навичок розв'язування комплексних задач в галузі наукової та/або дослідницько-інноваційної діяльності, а також впровадження отриманих результатів за спеціальністю 263 Цивільна безпека.

3 – Характеристика освітньої програми

11	Предметна область	Галузь знань – 26 Цивільна безпека Спеціальність – 263 Цивільна безпека <i>Об'єкт:</i> процеси дослідження явищ та проблем у сфері цивільної безпеки. <i>Мета навчання:</i> підготовка фахівців, здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері цивільної безпеки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Теоретичний зміст предметної області: поняття, концепції,
----	-------------------	---

		<p>теорії наукового пізнання та закономірностей явищ та процесів, пов'язаних з розробленням превентивних заходів, інноваційних рішень у сфері цивільної безпеки.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> методи аналізу, оцінки, моделювання, прогнозування, оптимізації систем і процесів, прийняття рішень у сфері цивільної безпеки, сучасні цифрові технології.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> інформаційно-аналітичні інструменти, прилади та пристрої; цифрові технології, інформаційні системи та програмні продукти</p>
12	Орієнтація освітньо-наукової програми	<p>Освітньо-наукова програма має академічну орієнтацію і спрямована на створення нових методів та/або технологій, що мають на меті забезпечення цивільної безпеки планованої діяльності потенційно-небезпечних об'єктів та об'єктів підвищеної небезпеки, а також у разі виникнення надзвичайної ситуації, що поглиблює фаховий науковий світогляд і забезпечує підґрунтя для проведення наукових досліджень, в рамках якої можливе подальше наукове та викладацьке зростання.</p>
13	Основний фокус освітньої програми	<p>Набуття навиків проведення досліджень в галузі технічних наук зі спеціальності 263 Цивільна безпека та викладання спеціальних дисциплін в сфері цивільного захисту.</p> <p><i>Ключові слова:</i> цивільна безпека, техногенна небезпека, надзвичайна ситуація, моніторинг надзвичайних ситуацій, цивільний захист</p>
14	Особливості програми	<p>Характерною особливістю ОП є оволодіння системою компетентностей щодо здійснення пошуку та вирішення важливих науково-практичних задач.</p> <p><i>Освітня складова програми</i> передбачає 48 кредитів ЄКТС, з яких 36 кредитів ЄКТС складають обов'язкові компоненти освітньої програми, включаючи педагогічну практику, 12 кредитів ЄКТС передбачено на вивчення дисциплін за вибором здобувача.</p> <p><i>Наукова складова програми</i> передбачає здійснення власного оригінального наукового дослідження, публікація наукових праць та оформлення дисертаційної роботи.</p> <p>Особливість освітньо-наукової програми полягає у комплексному та системному підході до підготовки докторів філософії, який поєднує в собі керівництво роботою здобувача із фаховими консультаціями провідних практиків і дослідників у галузі цивільної безпеки, а також спеціалістів інших наукових установ та закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку фахівців у галузі цивільної безпеки; апробація результатів дисертаційних досліджень на міжнародних та всеукраїнських конференціях.</p>

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Відповідно до здобутої освітньої кваліфікації випускник здатний працювати у підрозділах центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, а також в організаціях будівельної, виробничої, енергетичної, нафтогазової чи іншої галузі промисловості, компаніях, що надають послуги з проектування і експлуатації інженерних систем, страхових компаніях, навчальних закладах, консалтингових фірмах та державних органах.
Подальше навчання	Після успішного захисту дисертації науковець може претендувати на здобування наукового ступеня доктора наук, брати участь у постдокторських програмах.

5 – Викладання та оцінювання		
17	Викладання та навчання	Проблемно-орієнтоване навчання з набуттям загальних та фахових компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем. Оволодіння методологією наукової роботи, навичками презентації її результатів українською і іноземною мовами. Отримання навичок науково-педагогічної роботи у вищій школі. Проведення самостійного наукового дослідження з використанням ресурсної бази університету. Індивідуальне наукове керівництво, підтримка і консультування науковим керівником. Можливість вільного вибору не менш ніж 25% дисциплін (за обсягом навантаження). Основні форми освітнього процесу: лекції, семінари, практичні заняття, самостійна робота на основі наукових публікацій, консультації з науковим керівником.
18	Оцінювання	Проміжний контроль здійснюється у формі щоквартального звіту виконання індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. Підсумковий контроль – екзамени та заліки, захист звіту педагогічної практики. Апробація результатів власних наукових досліджень відбувається в рамках кафедральних та інститутських наукових семінарів, а також на міжнародних та всеукраїнських конференціях. Захист дисертаційної роботи на засіданні спеціалізованої вченої ради.

6 – Програмні компетентності		
19	Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері цивільної безпеки, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення
20	Загальні компетентності	ЗК01 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
		ЗК02 Здатність працювати в міжнародному контексті.

		ЗК03	Здатність розробляти проекти та управляти ними.
		ЗК04	Здатність розв'язувати комплексні проблеми цивільної безпеки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
21	Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК01	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері цивільної безпеки та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках.
		СК02	Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти експериментальних, емпіричних і теоретичних досліджень у сфері цивільної безпеки, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.
		СК03	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті у сфері цивільної безпеки.
		СК04	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері цивільної безпеки, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

7- Програмні результати навчання

22	ПРН01	Мати передові концептуальні та методологічні знання в сфері цивільної безпеки і на межі галузей знань, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку цивільної безпеки, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.
	ПРН02	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми цивільної безпеки державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових виданнях.
	ПРН03	Формулювати і перевіряти ідеї, гіпотези, стратегії, рішення, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати експериментальних, емпіричних та теоретичних досліджень у сфері цивільної безпеки, комп'ютерне моделювання, наявні дані.
	ПРН04	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та критичного аналізу, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
	ПРН05	Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з цивільної безпеки та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
	ПРН06	Здійснювати педагогічну діяльність у сфері цивільної безпеки, використовуючи його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методи навчання.
	ПРН07	Визначати наукові та практичні проблеми у сфері цивільної безпеки, глибоко

		розуміти методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці.
ПРН08		Застосовувати сучасні цифрові технології, методи моделювання, прогнозування, оптимізації та прийняття рішень у професійній діяльності у сфері цивільної безпеки.
ПРН09		Розробляти, удосконалювати та досліджувати концептуальні та комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері цивільної безпеки та дотичних міждисциплінарних напрямках.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

23	Кадрове забезпечення	<p>Освітній процес за освітньо-науковою програмою забезпечується науково-педагогічними працівниками кафедр Університету, що відповідають вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти.</p> <p>Науково-орієнтований характер освітньої програми передбачає широку участь науковців (докторів наук), які відповідають напрямку програми, що підсилює синергетичний зв'язок теоретичної та практичної підготовки.</p>
24	Матеріально-технічне забезпечення	<p>Сучасний аудиторний фонд (лекційні зали, навчальні аудиторії та навчальні лабораторії), спеціалізований навчально-науковий центр інтелектуального моделювання безпечного майбутнього, мультимедійний навчальний комплекс, тренінговий центр рятувальних робіт, психолого-тренувальний полігон, багатофункціональний тренажер практичної підготовки рятувальників, інший фонд Університету та інфраструктури міста.</p> <p>Кількісні та якісні показники матеріально-технічного забезпечення відповідають вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти.</p>
25	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Використання електронного освітнього середовища «Віртуальний університет» Львівського державного університету безпеки життєдіяльності; авторських розробок науково-педагогічних працівників; підручників на навчальних посібників з грифом Вченої ради Університету; доступ до наукометричних баз Web of Science, Scopus, репозитарію університету, провідних закладів освіти, Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, наукової бібліотеки ім. В. Стефаніка, інших навчальних та методичних матеріалів розміщених на відкритих online платформах.</p>

9 – Академічна мобільність

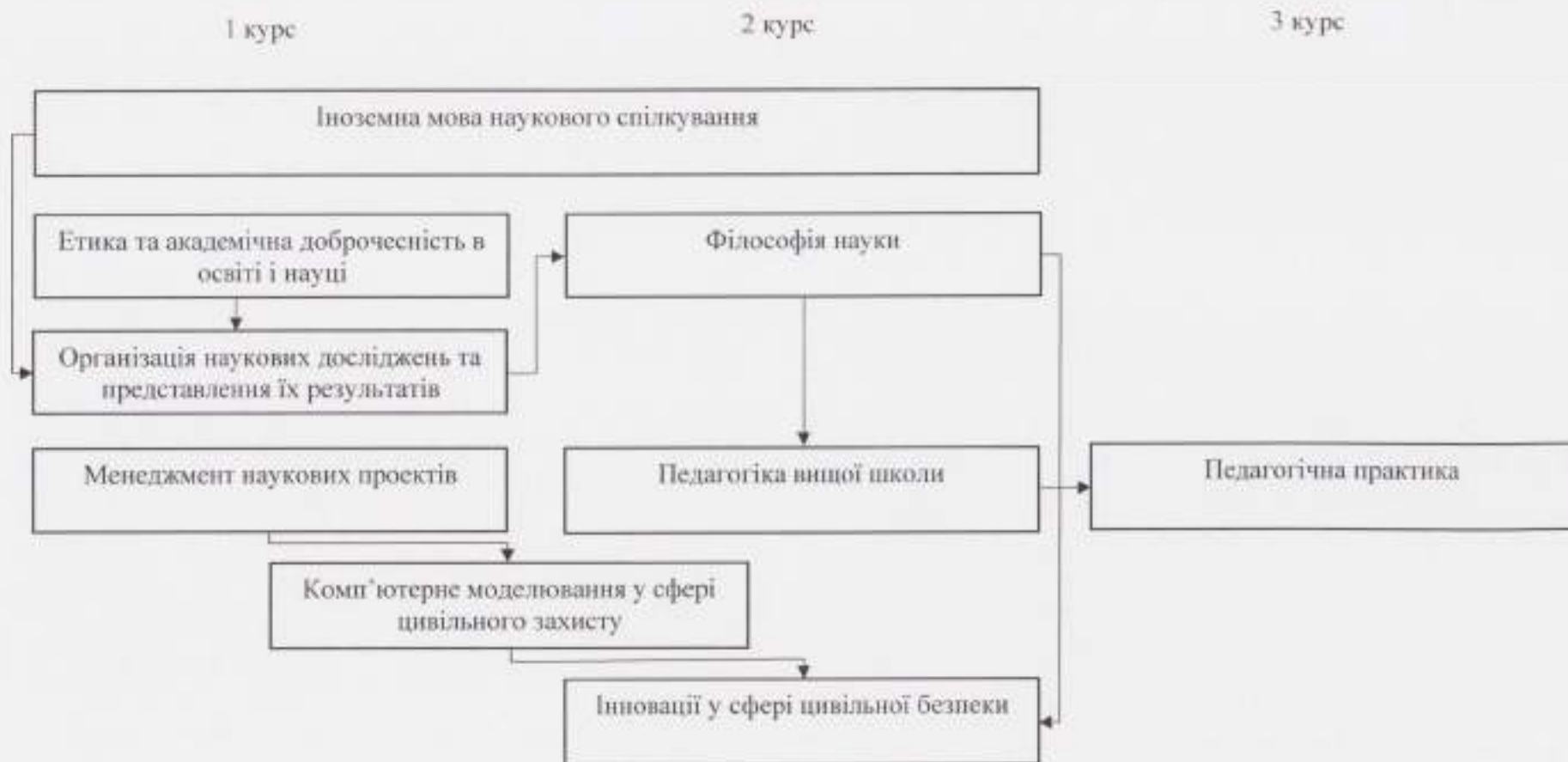
26	Національна кредитна мобільність	Може реалізуватись в рамках двосторонніх договорів між закладами вищої освіти про встановлення науково-освітніх відносин. Допускаються індивідуальні угоди про академічну мобільність для навчання (проходження практики) та проведення досліджень в університетах та наукових установах України.
27	Міжнародна кредитна мобільність	Право на міжнародну кредитну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм і проектів, а також здобувачами вищої освіти з власної ініціативи, на основі індивідуальних запрошень.
28	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Підготовка іноземних громадян за акредитованими напрямами (спеціальностями), наказ МОН України від 04.06.2013 №2070-ЛІ Мова викладання - українська

II. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонент

Код	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти освітньої програми			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Іноземна мова наукового спілкування	6,0	Екзамен
ОК 2	Етика та академічна доброчесність в освіті і науці	3,0	Екзамен
ОК 3	Філософія науки	3,0	Екзамен
ОК 4	Організація наукових досліджень та представлення їх результатів	6,0	Екзамен
ОК 5	Педагогіка вищої школи	3,0	Екзамен
Разом за циклом		21,0	
1.2. Цикл профільної підготовки			
ОК 6	Менеджмент наукових проектів	4,0	Екзамен
ОК 7	Комп'ютерне моделювання у сфері цивільного захисту	4,0	Екзамен
ОК 8	Інновації у сфері цивільної безпеки	4,0	Екзамен
ОК 9	Педагогічна практика	3,0	Диф. залік
Разом за циклом		15,0	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		36,0	
Вибіркові компоненти освітньої програми			
	Дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти	12,0	Диф. залік
Загальний обсяг вибірових компонентів		12,0	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		48,0	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

III. НАУКОВА СКЛАДОВА

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в галузі цивільної безпеки, результати якого є оригінальними та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова є невід'ємною частиною навчального плану ад'юнктури. Ад'юнкти (аспіранти) проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом роботи ад'юнкта (аспіранта). Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми є підготовка та публікація наукових праць, виступи на наукових конференціях, симпозіумах, семінарах, круглих столах тощо.

Потенційні тематики наукових досліджень ад'юнктів (аспірантів):

1. Дослідження причин виникнення надзвичайних ситуацій.
2. Методи та засоби моніторингу і прогнозування природних явищ, технологічних процесів, які обумовлюють виникнення і розвиток надзвичайних ситуацій.
3. Методи і засоби попередження, локалізації та ліквідації надзвичайних ситуацій.
4. Розробка моделей процесів виникнення, розвитку, локалізації та ліквідації надзвичайних ситуацій.
5. Оптимізація проведення аварійно-рятувальних робіт, пов'язаних із надзвичайними ситуаціями.
6. Мінімізація наслідків надзвичайних ситуацій.

IV. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма атестації освітньої складової – виконання здобувачем навчального плану освітньо-наукової програми у повному обсязі.

Форма атестації наукової складової – публічний захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії, який здійснюється спеціалізованою вченою радою, створеною для проведення разового захисту, і завершується присудженням наукового ступеня доктора філософії.

Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Кабінетом Міністрів України.

V. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Програмні компетентності	ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ								
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9
ЗК01	•		•	•		•			
ЗК02	•							•	
ЗК03						•	•		
ЗК04		•						•	
СК01				•			•		
СК02				•			•	•	•
СК03		•			•				•
СК04			•	•					

**VI. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ
ПРОГРАМИ**

Програмні результати	ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ								
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9
ПРН01				•				•	
ПРН02	•			•	•				•
ПРН03			•	•			•		
ПРН04				•			•		
ПРН05		•				•	•		
ПРН06		•			•				•
ПРН07			•	•	•	•			•
ПРН08							•	•	
ПРН09						•	•	•	

Керівник проектної групи

Василь КАРАБИН